

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD			PESEL											
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

miejsce
na naklejkęEGZAMIN MATURALNY
Z HISTORII MUZYKI

POZIOM ROZSZERZONY

DATA: **23 maja 2018 r.**GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**CZAS PRACY: **180 minut**LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 24 strony (zadania 1–21), *Przykłady nutowe do wybranych zadań* oraz płytę z nagraniami. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Do wybranych zadań dołączone są przykłady dźwiękowe nagrane kolejno na płycie. Zadania te oznaczone są w arkuszu znakiem .
3. Kolejność nagrań zamieszczono na 2 stronie.
4. Przykłady nutowe do wybranych zadań, oznaczonych znakiem , znajdują się w *Przykładach nutowych do wybranych zadań*. Przed zapoznaniem się z nagraniami i zapisem nutowym przeczytaj uważnie treść poleceń.
5. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
6. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
7. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
8. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
9. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
10. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

MHM-R1_1P-182

Wykaz przykładów dźwiękowych

Zadanie 9. – Ścieżka 1.

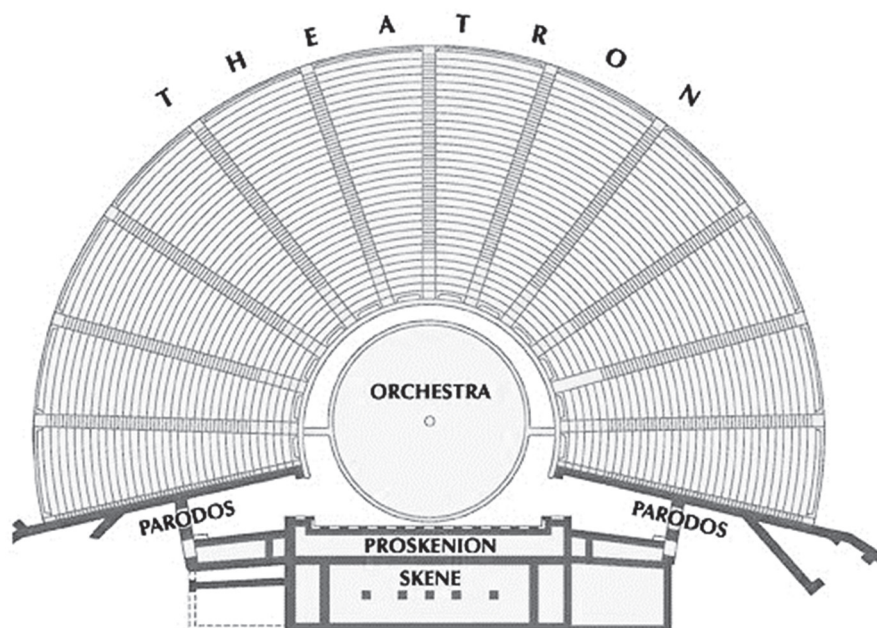
Zadanie 13. – Ścieżka 2.

Zadanie 14. – Ścieżka 3.

Zadanie 18. – Ścieżka 4.

Zadanie 1.

Na poniższej ilustracji przedstawiono schemat budowy teatru antycznego z zaznaczonymi nazwami poszczególnych jego części.

Zadanie 1.1. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Prolog to pieśń chóralna wykonywana na początku tragedii greckiej.	P	F
2.	Miejsce w teatrze greckim, gdzie występował chór, nazywało się orchestra.	P	F
3.	Koryfeuszem nazywano przewodnika chóru greckiego.	P	F

Zadanie 1.2. (0–1)

Wymień trzy funkcje chóru w teatrze antycznym.

1.
2.
3.

Zadanie 2. (0–1)

Zapisz, w którym wieku członkowie Cameraty Florenckiej zaczęli poszukiwać sposobów wskrzeszenia dramatu greckiego.

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	1.1.	1.2.	2.
	Maks. liczba pkt	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt			

Zadanie 3.

Muzyka europejska średniowiecza i renesansu opierała się na materiale dźwiękowym skal modalnych. Te skale wykorzystywali również kompozytorzy XIX i XX wieku.

Zadanie 3.1. (0–1)

Poniżej zaprezentowano początkowy fragment *Bogurodzicy*, której melodia jest oparta na jednej ze skal modalnych.

BOGURODZICA

t. XII w. (wg rękopisu z XV w.)

1. Bo-gu - ro - dzi - ca Dzie-wi - ca, Bo-giem sła-wie - na Ma - ry - ja! U Twe-go Sy - na,
Go - spo - dzi - na, Mat - ko zwo - le - na, Ma - ry - ja, zi - ści nam, spu - ści nam!
Ky - ri - e e - le - i - son! 2. Twe - go dzie - la Chrzci - cie - la, Bo - ży - cze, u - slysz glo - sy,
na - pełń my - śli czło - wie - cze. Slysz mo - dli - twę jaż no - si - my. A dać ra - czy, je - goż pro - si - my:
A na świe - cie zbo - żny po - byt, po ży - wo - cie raj - ski prze - byt, Ky - ri - e e - le - i - son!

Podaj nazwę tej skali.

Nazwa skali:

Zadanie 3.2. (0–1)

Na przełomie XIX i XX wieku wzrosło zainteresowanie kompozytorów skalami modalnymi.

Spośród wymienionych poniżej twórców wybierz i zaznacz nazwiska dwóch kompozytorów, którzy w swej twórczości stosowali skale modalne.

- A. Claude Debussy
- B. Arnold Schönberg
- C. Aleksander Skriabin
- D. Richard Strauss
- E. Karol Szymanowski

Zadanie 4. (0–1)

Uzupełnij podany tekst – wpisz kolejno w puste pola nazwę techniki kompozytorskiej (pierwszy wpis) oraz nazwisko kompozytora (drugi wpis).

Jednym z najważniejszych ośrodków renesansowych była szkoła franko-flamandzka, w ramach której wykształciła się technika

Polega ona na oparciu każdego nowego fragmentu tekstu na własnym motywie i przeprowadzeniu go przez wszystkie głosy. Technikę tę, wykształconą na gruncie motetu, rozwinął

– czołowy kompozytor drugiej generacji szkoły franko-flamandzkiej, a doprowadził do mistrzostwa Nicolas Gombert.

Zadanie 5. (0–1)

Każdemu z kompozytorów wymienionych w tabeli przyporządkuj jedną nazwę gatunku muzycznego reprezentatywnego dla jego twórczości. Nazwy tych gatunków wybierz spośród poniższych:

*oratorium**dramma per musica**dramma giocoso**opera*

Kompozytor	Nazwa gatunku muzycznego
Jacopo Peri	
Giacomo Carissimi	
Alessandro Scarlatti	

Zadanie 6. (0–1)

W początkowym okresie pracy Josepha Haydna na dworze Esterházycy, z okazji reorganizacji książęcego zespołu, kompozytor napisał cykl trzech utworów orkiestrowych, nazywanych: *Poranek – Południe – Wieczór*. W tych kompozycjach, na wzór *concerto grosso*, Haydn wyodrębnił epizody solowe, dzięki czemu dał możliwość popisu wielu instrumentalistom.

Zapisz nazwę gatunku i stosowany w piśmiennictwie muzycznym tytuł tego cyklu.

Nazwa gatunku:

Tytuł cyklu:

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	3.1.	3.2.	4.	5.	6.
	Maks. liczba pkt	1	1	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt					

Zadanie 7.

Na poniższych ilustracjach przedstawiono trzy składy zespołów kameralnych: zespół 1., zespół 2. oraz zespół 3.

Zespół 1.

Zespół 2.

Zespół 3.

Zadanie 7.1. (0–1)

Zapisz nazwy zespołów kameralnych przedstawionych na ilustracjach.

Nazwa zespołu 1.:

Nazwa zespołu 2.:

Nazwa zespołu 3.:

Zadanie 7.2. (0–1)

Opisz krótko rolę altówki w zespole 1., uwzględniając historyczny rozwój tego zespołu.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 8.

W twórczości Fryderyka Chopina ważne miejsce zajmują mazurki, będące artystyczną stylizacją polskich tańców grupy mazurowej. Przed przystąpieniem do rozwiązywania zadań zapoznaj się z poniższym przykładem nutowym.

Fryderyk Chopin, Mazurek C-dur op. 7 nr 5.

Zadanie 8.1. (0–1)

Zapisz cechę metryczną charakterystyczną dla tańców mazurowych, obecną w tym przykładzie nutowym.

.....

Zadanie 8.2. (0–1)

Poniżej wymieniono terminy, które występują w przykładzie nutowym.

Wpisz obok wymienionych terminów ich znaczenie.

mezza voce:

semplice:

vivo:

Zadanie 8.3. (0–1)

Wymień nazwy trzech tańców, które stały się podstawą stylizacji w mazurkach Fryderyka Chopina.

1.
2.
3.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	7.1.	7.2.	8.1.	8.2.	8.3.
	Maks. liczba pkt	1	1	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt					

Zadanie 9. ♪

Zapoznaj się z nagraniem i zapisem nutowym pierwszej *Etiudy* z cyklu *12 Etiud transcendentalnych* Franza Liszta, opatrzonej nazwą *Preludium*. Zapis nutowy utworu znajduje się w dołączonych *Przykładach nutowych do wybranych zadań*.

Zadanie 9.1. (0–1)

Wymień trzy środki techniki fortepianowej zastosowane przez Franza Liszta w tym utworze, które świadczą o wirtuozowskim charakterze etiudy.

1.
2.
3.

Zadanie 9.2. (0–1)

Zapisz tytuły dwóch innych utworów Liszta o charakterze wirtuozowskim.

1.
2.

Zadanie 10. (0–2)

W tabeli wymienione są nazwiska trzech kompozytorów, których twórczość wywarła duży wpływ na rozwój symfonii.

Uzupełnij tabelę – wpisz stulecia, na przełomie których tworzyli wymienieni artyści. Przy każdym nazwisku wpisz jedną nowatorską cechę twórczości danego kompozytora, która wpłynęła na rozwój gatunku symfonii.

Imię i nazwisko kompozytora	Przełom wieków, np. XV/XVI	Cecha twórczości
Ludwig van Beethoven		
Krzysztof Penderecki		
Gustav Mahler		

Zadanie 11. (0–1)

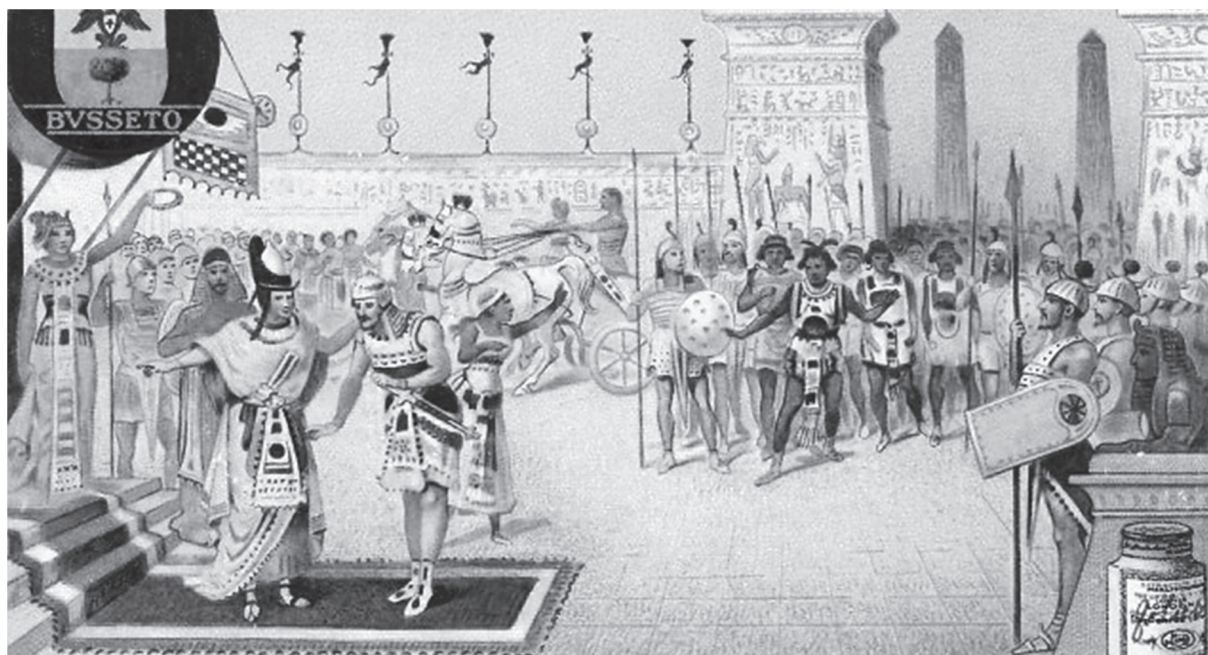
Jeden z wymienionych poniżej kompozytorów przedstawił w pracy pt. *Technique de mon langage musical (Technika mojego języka muzycznego)* założenia własnego warsztatu kompozytorskiego, które dotyczą rytmu i systemu tzw. modi o ograniczonej transpozycyjności.

Spośród wymienionych poniżej twórców wybierz i zaznacz nazwisko tego kompozytora, o którym mowa w informacji powyżej.

- A. Jean-Baptiste Lully
- B. Jean-Philippe Rameau
- C. Philippe de Vitry
- D. Olivier Messiaen

Zadanie 12.

Ilustracja poniżej przedstawia scenę z II aktu jednej z najslawniejszych oper XIX wieku.

operamylove.com

Zadanie 12.1. (0–1)

Podaj imię i nazwisko kompozytora oraz tytuł tej opery.

Kompozytor:

Tytuł opery:

Zadanie 12.2. (0–1)

Napisz, w jakim mieście odbyła się prapremiera tej opery.

.....

Zadanie 13. 🎵

Zapoznaj się z nagraniem i zapisem nutowym pierwszej części *Sonaty C-dur* op. 36 nr 1 Mozia Clementiego. Zapis nutowy tej części utworu znajduje się w dołączonych *Przykładach nutowych do wybranych zadań*.

Zadanie 13.1. (0–1)

Zapisz nazwę formy muzycznej, na której oparta jest analizowana część *Sonaty*, oraz wymień trzy współczynniki tej formy.

Forma muzyczna:

Współczynniki formy: 1.

2.

3.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	9.1.	9.2.	10.	11.	12.1.	12.2.	13.1.
	Maks. liczba pkt	1	1	2	1	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt							

Zadanie 13.2. (0–1)

Zapisz nazwę faktury muzycznej występującej w utworze.

.....

Zadanie 14. 🎧🎵

W 1917 roku Erik Satie skomponował *Sonatinę biurokratyczną*, która według założeń kompozytora miała być żartobliwym naśladownictwem *Sonatiny* Mozia Clementiego (omawianej w zadaniu 13.). Zapis nutowy do nagrania znajduje się w dołączonych *Przykładach nutowych do wybranych zadań*.

Zadanie 14.1. (0–1)

Wymień poniżej dwa wybrane środki muzyczne *Sonatiny biurokratycznej*, które świadczą o przekształceniach *Sonatiny C-dur* Clementiego.

Środek muzyczny 1.:

Środek muzyczny 2.:

Zadanie 14.2. (0–1)

Sonatina biurokratyczna została opatrzona dodatkowo żartobliwym opisem kompozytora, przedstawiającym historię urzędnika, który w drodze do biura marzy o podwyżce.

Opisz na podstawie dwóch przykładów, w jaki sposób materiał muzyczny tej części *Sonatiny* ilustruje słowne komentarze kompozytora, umieszczone nad nutami.

Przykład 1.

.....

Przykład 2.

.....

Zadanie 14.3. (0–1)

Sonatina Erika Satiego wpisuje się w jeden z nurtów stylistycznych charakterystycznych dla muzyki pierwszej połowy XX wieku.

Spośród wymienionych poniżej nurtów wybierz i zaznacz ten, o którym mowa powyżej.

- A. ekspresjonizm
- B. witalizm
- C. neoklasycyzm
- D. impresjonizm

Zadanie 15.

Ekspresjonizm był jednym z nowych kierunków w muzyce pierwszej połowy XX wieku. Dążeniem przedstawicieli tego nurtu było odzwierciedlenie muzycznymi środkami subiektywnych, podświadomych przeżyć wewnętrznych człowieka.

Zadanie 15.1. (0–1)

Wymień trzy cechy nurtu ekspresjonistycznego w muzyce.

1.
2.
3.

Zadanie 15.2. (0–1)

Spośród kompozytorów wymienionych poniżej wybierz trzech, którzy reprezentują tzw. ekspresjonizm wiedeński. Zaznacz odpowiednie litery.

A. Aleksander Skriabin	E. Carl Maria Weber
B. Anton Webern	F. Paul Hindemith
C. Karlheinz Stockhausen	G. Alban Berg
D. Arnold Schönberg	

Zadanie 16. (0–1)

Zamieszczony poniżej cytat przedstawia opis baletu Igora Strawińskiego.

„W 1913 roku [dzieło to] było gwałtownym, pełnym młodzieńczego impetu wyznaniem wiary. Nie przypadkiem nazwano je Nowym Testamentem muzyki; dla ówczesnego pokolenia było to objawienie, wstrząsające, oślepiające swoim blaskiem. [...] Skandaliczną awanturę, jaka wybuchła na sali podczas premiery, wywołała nie tylko muzyka, która z brutalną siłą rzuciła wyzwanie gustom epoki. Wyzwaniem była również tematyka: pogańskie wierzenia i obrządku, przedstawione z całą surowością i okrucieństwem, wydawały się zbyt barbarzyńskie i obrażały subtelny smak widzów, uformowany na delikatnych niedomówieniach impresjonizmu i symbolizmu”.

Ludwik Erhardt, *Balety Igora Strawińskiego*, Kraków 1962.

Podaj tytuł baletu opisanego powyżej oraz nazwę okresu w twórczości kompozytora, z którego ten utwór pochodzi.

Tytuł baletu:

Nazwa okresu:

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	13.2.	14.1.	14.2.	14.3.	15.1.	15.2.	16.
	Maks. liczba pkt	1	1	1	1	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt							

Zadanie 17. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Claude’a Debussy’ego zwykło się uważać za ojca muzyki XIX wieku.	P	F
2.	Wprowadzenie klawesynu do twórczości kompozytorskiej XX wieku zawdzięczamy Francisowi Poulencowi.	P	F
3.	Béla Bartók jest jednym z czołowych przedstawicieli witalizmu w muzyce.	P	F

Zadanie 18. ♪

Zapoznaj się z nagraniem i zapisem nutowym fragmentu utworu *Brouillards (Mgły)* z cyklu *Preludia* Claude’a Debussy’ego, a następnie wykonaj polecenia. Zapis nutowy utworu znajduje się w dołączonych *Przykładach nutowych do wybranych zadań*.

Zadanie 18.1. (0–1)

Wymień poniżej trzy cechy fortepianowego stylu Claude’a Debussy’ego występujące w podanym utworze.

1.
2.
3.

Zadanie 18.2. (0–1)

Podaj nazwę nurtu stylistycznego, który reprezentuje twórczość tego kompozytora.

.....

Zadanie 19. (0–1)

Jazz narodził się w Stanach Zjednoczonych na początku XX wieku. W latach dwudziestych i trzydziestych tego stulecia wpływy muzyki jazzowej zaznaczyły się w twórczości wielu kompozytorów europejskich.

Podaj imię i nazwisko kompozytora z pierwszej połowy XX wieku oraz tytuł jego utworu inspirowanego muzyką jazzową.

Imię i nazwisko kompozytora:

Tytuł utworu:

Zadanie 20.

Krzysztof Knittel należy do grona polskich kompozytorów współczesnych. W swoich wypowiedziach często podkreśla, że „piękno tkwi we współczesnej rzeczywistości – w jej galopującym rozwoju, w błyskawicznym przepływie informacji i w mnogości otrzymywanych przez człowieka bodźców i jako twórca czuje się zobowiązany nie tylko do tego, by je odbierać, ale również przekazać dalej, wyrażając ducha swoich czasów za pomocą dźwięków”. Jednym z przykładów realizacji nowoczesnych pomysłów K. Knittla są napisane w 1978 roku *Szkice dla dowolnych wykonawców*.

Zapoznaj się z zapisem *Szkiców* Krzysztofa Knittla oraz dołączonym przez kompozytora objaśnieniem do ich realizacji. Następnie wykonaj polecenia.

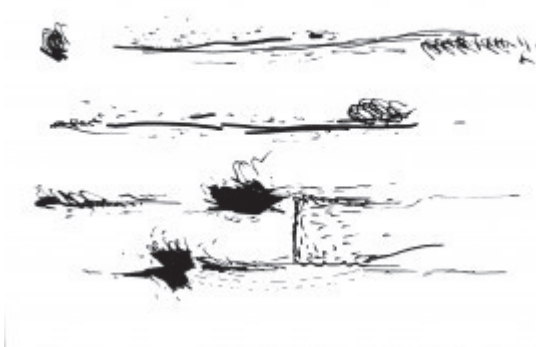
1.

2.

3.

4.

Szkice dla dowolnych wykonawców:

- mogą być grane przez jedną osobę lub dowolną grupę osób;
- grający nie muszą być muzykami;
- wybór rysunków i tempo ich czytania są swobodne;
- można zagrać tylko jeden z nich;
- wybrane szkice lub ich fragmenty można powtarzać;
- czas grania dowolny.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	17.	18.1.	18.2.	19.
	Maks. liczba pkt	1	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 20.1. (0–1)

Zapisz nazwę rodzaju formy oraz rodzaju notacji muzycznej zastosowanych przez Krzysztofa Knittla.

Rodzaj formy:

Rodzaj notacji:

Zadanie 20.2. (0–2)

Opisz, jakie możliwości daje wykonawcom wykorzystanie tego rodzaju formy i notacji w utworach.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 21. (0–25)

Napisz wypracowanie na jeden z poniższych tematów.

Temat 1.

Miniatura instrumentalna ma swoje prawzory, praformy w pieśni solowej i tańcu [...]. Potężny rozwój tego gatunku rozegrał się w okresie romantyzmu. Miniatura rozwijała się w nowym, intensywnie uczuciowym stylu muzyki nasyconej romantyczną poezją liryczną, pieśnią solową z fortepianem i fortepianowym wirtuozostwem [...]. Miniatura instrumentalna stała się jedną z głównych form intymnej wypowiedzi artystów tej epoki.

Bohdan Pociąg, *Miniatura instrumentalna*.

Inspirując się wypowiedzią znanego muzykologa Bohdana Pociąga, przedstaw rozwój miniatury instrumentalnej w XIX wieku. Na przykładzie utworów wybitnych twórców tego gatunku opisz różne typy miniatur charakterystycznych dla muzycznego romantyzmu.

Temat 2.

Jednym z modernistycznych nurtów w muzyce przełomu XIX/XX wieku był impresjonizm.

Scharakteryzuj ten nurt. W wypowiedzi odnieś się do twórczości głównych przedstawicieli muzycznego impresjonizmu oraz do zacytowanego fragmentu wiersza Paula Verlaina *Sztuka poetycka*.

*Nade wszystko muzyki! Dla niej
Przenoś wiersz nieparzysty nad inne,
Roztopiony w powietrzu płynniej,
Bez ciężarów, co wstrzymują zdanie.*

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)